

Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα

Αρχιμανδρίτης Φιλόθεος-Φώτιος Μαρούδας. Δρ Θεολογίας (Université de Strasbourg) · Habilitand (Universität Münster). Διδάσκων στο Université Orthodoxe Saint Athanase l'Athonite à Kinshasa.
Dortmund, Γερμανία · ffmaroudas@philosophy.uoa.gr

Ακαδημαϊκό και ερευνητικό προφίλ

Ο Αρχιμανδρίτης Φιλόθεος-Φώτιος Μαρούδας είναι Ορθόδοξος κληρικός του Οικουμενικού Πατριαρχείου και θεολόγος με ειδίκευση στην Ορθόδοξη Δογματική και Συμβολική Θεολογία. Η έρευνα και η διδασκαλία του εκτείνονται στην Τριαδολογία, τη Χριστολογία, τη Σωτηριολογία, την Εκκλησιολογία, τη θεολογία των Μυστηρίων, τη δογματική Ανθρωπολογία και τη θεολογία της δημιουργίας. Ιδιαίτερο γνώρισμα του έργου του αποτελεί η σύνδεση της συστηματικής θεολογίας με την ιστορία των δογμάτων και η μελέτη της ορθόδοξης παράδοσης σε διάλογο με τον Ρωμαιοκαθολικισμό, τις παραδόσεις της Μεταρρύθμισης, τις αρχαίες Ανατολικές Εκκλησίες και την ισλαμική θεολογική γραμματεία. Από το 2022 διδάσκει αυτοδυνάμως στο Université Orthodoxe Saint Athanase l'Athonite à Kinshasa, πανεπιστημιακό ίδρυμα συνδεδεμένο με το παλαιό Πατριαρχείο Αλεξανδρείας. Έχει αναλάβει τα μαθήματα Δογματικής, Εκκλησιολογίας, Ιστορίας των Δογμάτων του Ανατολικού και του Δυτικού Χριστιανισμού, καθώς και Απολογητικής – Χριστιανικής Θεολογικής Γραμματείας, με πλήρη ευθύνη διδασκαλίας, εξέτασης και βαθμολόγησης.

Ακαδημαϊκές ιδιότητες και τρέχουσα έρευνα

Από το 2022: Habilitand στην Evangelisch-Theologische Fakultät του Universität Münster, Seminar für Systematische Theologie / Institut für Ökumenische Theologie – Orthodoxe Theologie, υπό την επίβλεψη του καθηγητή Hans-Peter Großhans.

Από το 2017: υποψήφιος διδάκτωρ στο Τμήμα Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Η διατριβή βρίσκεται στο τελικό στάδιο διορθώσεων.

2022–2026: διδάσκων στο Université Orthodoxe Saint Athanase l'Athonite à Kinshasa.

2020–2026: εντεταλμένος διδάσκων σε μεταπτυχιακά και διδρυματικά προγράμματα του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Σπουδές και ακαδημαϊκοί τίτλοι

2012 — Διδακτορικό Δίπλωμα Θεολογίας, Université de Strasbourg. Διατριβή: *L'apport de Nicolas Cabasilas à l'ecclésiologie à partir de la théologie des mystères*, 302 σ. Η μελέτη διερευνά, με κεντρικό άξονα το *Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ Ζωῆς* του Αγίου Νικολάου Καβάσιλα, τις χριστολογικές και σωτηριολογικές προϋποθέσεις της θεολογίας των Μυστηρίων και τη συμβολή τους στην Εκκλησιολογία.

2005 — Diplôme d'Études Approfondies (DEA) Θεολογίας, Université Marc Bloch – Strasbourg II. Διπλωματική εργασία: *Le Baptême et le Chrême selon Nicolas Cabasilas*.

2003 — Πτυχίο Θεολογίας, Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας, Θεολογική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Κύρια ερευνητικά προγράμματα

Υφηγεσία (Habilitation) — *Die dogmatische Konstituierung der Nicht-Auserwählten und der religiösen Alterität im ostkirchlichen Christentum vom 9. bis zum 11. Jahrhundert*. Η έρευνα εξετάζει τη δογματική συγκρότηση των «μη εκλεκτών» και της θρησκευτικής ετερότητας στον Ανατολικό Χριστιανισμό από τον 9ο έως τον 11ο αιώνα, με έμφαση στις σωτηριολογικές και εκκλησιολογικές κατηγορίες του ανήκειν, των ορίων και της θρησκευτικής ταυτότητας.

Διδακτορική έρευνα στο ΑΠΘ — Οι περί Χριστού αντιλήψεις του Κορανίου και η ερμηνεία τους στο έργο του Mahmoud Ayoub: Συμβολή στην έννοια του Μαρτυρίου και στον Διαθρησκευτικό Διάλογο. Η μελέτη αναλύει τις κορανικές αντιλήψεις περί Χριστού και την πρόσληψή τους από τον Mahmoud Ayoub σε αντιπαραβολή με την ορθόδοξη χριστολογική διδασκαλία.

Πανεπιστημιακή διδασκαλία

Université Orthodoxe Saint Athanase l'Athonite à Kinshasa

Κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2022–2023 έως 2025–2026 πραγματοποίησε αυτοδύναμο διδακτικό έργο οκτώ εξαμήνων. Το έργο του περιλάμβανε τη συγκρότηση της

διδασκείας ύλης, την παράδοση μαθημάτων, την αξιολόγηση των φοιτητών και τη βαθμολόγηση στα ακόλουθα πεδία: Δογματική Θεολογία, Εκκλησιολογία, Ιστορία Δογμάτων Ανατολικού και Δυτικού Χριστιανισμού, Απολογητική – Χριστιανική Θεολογική Γραμματεία.

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
2020–2026 — ΠΜΣ «Φιλοσοφία», Φιλοσοφική Σχολή: αυτοδύναμη διδασκαλία του μαθήματος «Θρησκείες και Ηθική», με ανάπτυξη θεματικών δημιουργίας και κοσμολογίας υπό το πρίσμα της Ορθόδοξης Θεολογίας.

2020–2026 — ΔΠΜΣ «Ζώα: Ηθική, Δίκαιο, Ευζωία»: αυτοδύναμη διδασκαλία του μαθήματος «Ηθική και Ζώα», με έμφαση στη θεολογία της δημιουργίας, την ανθρωπολογική ιδιοπροσωπία και τη διάκριση ανθρώπου και ζώων.

2024–2026 — International MA Leadership: Ethics and Politics (ΕΚΠΑ – University of Kurdistan Hewlêr – University of Sulaimani): διδακτική συμβολή σε θεματικές Εκκλησιολογίας και σχέσεων Εκκλησίας και Πολιτείας.

2018–2019 — Διδακτική συμμετοχή στα ΠΜΣ «Ιστορία της Φιλοσοφίας» και «Πολιτική Φιλοσοφία» της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ, σε θεματικές αισθητικής του ιερού χώρου, ανθρωπίνων δικαιωμάτων και βιοηθικής.

Επίβλεψη και αξιολόγηση φοιτητικών εργασιών

Έχει συμμετάσχει ως επιβλέπων ή ως μέλος εξεταστικών επιτροπών σε περίπου σαράντα μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Ερευνητική μεθοδολογία και θεματικοί άξονες

Η μέθοδός του στηρίζεται στην άμεση μελέτη βιβλικών, πατερικών, συνοδικών και ομολογιακών πηγών, στη συνάρθρωση ιστορικοδογματικής έρευνας και συστηματικής θεολογίας και στην ακριβή αντιπαραβολή διαφορετικών θεολογικών λεξιλογίων. Η συγκριτική διάσταση υπηρετεί την εμβάθυνση της ορθόδοξης δογματικής αυτοσυνειδησίας και τη διαμόρφωση ενός θεολογικά υπεύθυνου διαλόγου. Κύριοι άξονες η τριαδολογική ορολογία και μοναρχία του Πατρός· Χριστολογία και κένωση· θεολογία των Μυστηρίων· άκτιστη χάρη και θέωση· Εκκλησιολογία και συνοδικότητα· δογματική Ανθρωπολογία του σώματος·

δημιουργία, οικολογία και ζωική ύπαρξη· ομολογιακές διαφοροποιήσεις Ανατολής και Δύσης· χριστιανική θεολογία σε ισλαμικό περιβάλλον.

Γλώσσες

Ελληνικά (μητρική) · Γαλλικά (γλώσσα εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής) · Γερμανικά (γλώσσα εκπόνησης της Υφηγεσίας) · Αγγλικά (πολύ καλή γνώση) · Αραβικά (αναγνωστική επάρκεια θεολογικών κειμένων).

Μονογραφίες

Κεφάλαια Συμβολικής Θεολογίας. Θεολογική γνωσιολογία, χάρις, σωτηρία και μυστήρια: ορθόδοξη δογματική αυτοσυνειδησία και ομολογιακές αντιθέσεις Δύσης και Ανατολής. Αθήνα: Ηρόδοτος, 2026.

Prolegomena zu einer erweiterten Symbolik. Trinitätstheologische Sprachformen in dogmengeschichtlicher Perspektive: Chalkedonische Orthodoxie und syrisch-jakobitische Überlieferung. Münster: ULB Münster, 2026. DOI 10.17879/89868696017.

Η Ορθόδοξη Θεολογία Διαλεγόμενη με τις αποκλίνουσες Χριστολογικές προσεγγίσεις Δύσης και Ανατολής. Αθήνα: Ηρόδοτος, 2025.

Η Δογματική συγκρότηση της Κενωτικής Χριστολογίας και η Ορθόδοξη Θεολογική της αποτίμηση. Αθήνα: Ηρόδοτος, 2025.

Εκκλησιολογία διά της Μυστηριακής Θεολογίας. Σπουδή στον Νικόλαο Καβάσιλα. Αθήνα: Ηρόδοτος, 2025.

Επιλεγμένες επιστημονικές δημοσιεύσεις

«Ο Πατήρ ως αίτιος: Η υποστατική τάξη της Αγίας Τριάδος κατά τον Μιαφυσίτη Abū Rā'īta al-Takrītī και την Ορθόδοξη Θεολογία», Mesogeios 41 (2025).

«The Use of Analogies and Their Limits in the Trinitarian Theology of Eastern and Oriental Christianity», SingiLogos 6 (2026).

«God as Trinity in Unity: Nicene Theology in Theodore Abū Qurrah within the Islamic Framework of Dār al-Tawhīd», στο Nicaea at 1700: Context,

Event, Reception. Berlin: De Gruyter, 2027.

«Κύριλλος Λούκαρης ὁ οἰκουμενικὸς καὶ φιλαλήθης: μία ὀρθόδοξη προσέγγιση ἁμφισήμων ὅρων τῆς ἀποδιδομένης εἰς αὐτὸν Ὁμολογίας Πίστεως», Δωδεκάνησος 34 (2025): 379–405.

«A Comparative Dogmatic Study on the Theology of Suffering, Sacrifice and Soteriology: The Martyrdom of Ḥusayn in the Light of the Passion of Christ», στο *Suffering and Triumph: Witnesses and Confessors of Faith*. Iași: Doxologia, 2025, 247–260.

«Dogmatic Continuity and Theological Terminology in the Christian East: The Transference of Greek-Speaking Orthodox Terminology into Syriac and Arabic Theology», *Teologie și Viață* 35, αρ. 9–12 (2024): 12–61.

«Created Vessel of Uncreated Grace: Creation, the Divine Incarnation, and Theosis as the Foundation of the Orthodox Dogmatic Anthropology of the Body», *Teologie și Viață* 37, αρ. 5–8 (2025).

«Από τον θάνατο του Θεού στον θάνατο του ανθρώπου: Ο μετανθρωπισμός ως δογματική πρόκληση», *Άγιος Σπυρίδων* 14 (2026).

«Création, salut cosmique et achèvement: La dogmatique de la création face à la crise écologique», *Dialogue* 10/19 (2026).

«Έννοια και Εκκλησιολογικό πλαίσιο της βυζαντινής “Συναλληλίας” (“Συμφωνίας”)», Δωδεκάνησος 34 (2025): 671–692.

Επιλεγμένες διαλέξεις και ανακοινώσεις

«Der Vater als Prinzip und Ursache der Trinität. Ein theologischer Vergleich zwischen der orthodoxen Monarchia und dem islamischen Tawḥīd», Jahrestagung der Deutschen Gesellschaft für Religionsphilosophie, Münster, 16–18 Οκτωβρίου 2025.

«The Nicaean Doctrine of the Triune God by Gennadius Scholarius within the Context of Dār al-Tawḥīd», Pontifical Patristic Institute Augustinianum / Pontifical University of St Thomas Aquinas, Ρώμη, 2 Απριλίου 2025.

«The Martyrdom of Ḥusayn in the Light of the Passion of Christ», XVII *Studia Theologica Doctoralia International Symposium*, Ιάσιο, 12–13 Μαΐου

2025.

«Η ορθόδοξη δογματική ανθρωπολογία του σώματος στην ψηφιακή εποχή σε συγκριτική θεώρηση», Β΄ Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο του περιοδικού Θεολογία, Θεσσαλονίκη, 29 Σεπτεμβρίου–1 Οκτωβρίου 2025.

«Η πρόκληση της Τεχνητής Νοημοσύνης υπό το πρίσμα της Ορθόδοξης Ανθρωπολογίας», 4ο Διεθνές Διεπιστημονικό Συνέδριο «Eco – Eu ζην», Κωνσταντινούπολη, 20–21 Δεκεμβρίου 2024.

«From Dominion to Fraternal Responsibility: A Dogmatic Approach to Animal Ontology and Human Stewardship», International Orthodox Theological Association, Βόλος, 13 Ιανουαρίου 2023.

«Female Holiness and the Question of Mediation: The Theotokos and Fāṭima in the Light of Incarnation and Tawḥīd», XVIII Studia Theologica Doctoralia International Symposium, Ιάσιο, 11–12 Μαΐου 2026.

Ακαδημαϊκή και θεσμική δραστηριότητα
Επιμέλεια δύο επιστημονικών συλλογικών τόμων και ενός τόμου εκκλησιαστικού και πολιτισμικού ενδιαφέροντος.

Συμμετοχή σε επιστημονικές και οργανωτικές επιτροπές διεθνών συνεδρίων, καθώς και ανάληψη καθηκόντων συντονισμού και προεδρίας συνεδρίων.

Μέλος Επιτροπών Ηθικής και Δεοντολογίας Έρευνας στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (από το 2025) και στο Πολυτεχνείο Κρήτης (από το 2026).

Αξιολογητής ειδικών προγραμμάτων (από το 2025).

Επικεφαλής του 2ου Ελληνικού Κλιμακίου I.C.B. – UNESCO (από το 2022).

Εκκλησιαστική διακονία

Από το 2002 υπηρετεί ως ιερατικώς προϊστάμενος στην Ιερά Μητρόπολη Γερμανίας του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Η διακονία του στη Βάδη και τη Βεστφαλία, σε περιβάλλον έντονης ομολογιακής και πολιτισμικής πολυμορφίας, συνδέεται οργανικά με τη θεολογική του ενασχόληση με τη Συμβολική Θεολογία, τον οικουμενικό διάλογο και τη δημόσια παρουσία της Ορθοδοξίας.